

# DE TANK

# 1

(juli 1976)

ORGAAN van de TWENOT.  
Postbus 357  
ZWOLLE.

# DE TANK 1

(juli 1976)

Orgaan van de

TWEEDE ORGANISATIE van TANKHOBBYISTEN. (TWNOT).

Postbus 357 te Zwolle

Gironummer

t.n.v. L.J. van der Velden

te

Abonnement: f12,- t/m 31 dec.'76.

## INHOUDSOPGAVE.

INLEIDING .....	2
WAAR KAN IK ECHTE TANKS VINDEN?.....	6
ONTWIKKELING van de MODERNE TANKS....	11
MODELBOUW.....	16
DIORAMA en FOTOGRAFIE.....	19
BOEK en TIJDSCHRIFT.....	21
SPECIAL.....	24
VRAGENRUBRIEK.....	26
De FOTOSERVICE.....	28
TOT SLOT.....	28.

## INLEIDING.

Dit is dan het eerste exemplaar van "De Tank!" We zullen hopen dat dit blad een lang en gezond leven beschoren is.

In een eerste nummer behoort een verhaal te staan over de tot stand koming ervan. Daar willen we dan ook niet aan voorbij gaan.

De Eerste Nederlandse Organisatie voor Tankhobbyisten, kortweg de ENOT genoemd, werd op 1 januari 1968 door de heer Evers te Hilversum opgericht. In de aanvangstijd gaf de ENOT een blaadje uit, de "Pantservuist" genaamd. Gezien het feit, dat Evers de hele zaak pro deo behartigde, ook de "Pantservuist", moest het blaadje al gauw ophouden te bestaan. Evers echter, ging stug door met de opbouw van een archief met daarin alle gegevens en feiten over tanks ed., meestal met foto. Ook bouwde hij een foto-service op, zodat een ieder die van een bepaalde tank of van een afleiding daarvan een foto wilde hebben, die, tegen een geringe vergoeding, kon krijgen. Een geweldige inzet, ontstaan uit een passie voor gepantserde voertuigen.

Financiëel echter vroeg het nog al wat, want leden van de ENOT behoefden geen contributie te betalen. Deze situatie en andere omstandigheden maakten dat er een eind kwam aan de ENOT.

Half juni j.l. kwam ons de brief onder ogen waarin de heer Evers de leden kond deed van de opheffing van zijn ENOT. Terstond kwam bij ons de gedachte op, dat een dergelijke organisatie niet zomaar ter ziele mocht gaan, en we namen direkt kontakt op met Evers. Tijdens ons bezoek aan hem kwamen wij zeer onder de indruk van zijn archief, zijn internationale tijdschriften verzameling, maar vooral van zijn verzameling modelbouw, waarvan een zeer groot deel pure zelfbouw is. Evers redeneert als volgt: kan ik een bepaalde tank als bouwdoos niet krijgen, dan maak ik zelf dat model! In mijn herinnering zie ik nog de geweldig imposante Duitse E-100 en Maus-tanks staan, gemaakt van plastic platen, onderdelen uit andere bouwdozen en m.b.v. een puike verzameling gereedschap.

En nu de TWENOT!

Eén punt staat voor ons voorop, nl. de mogelijkheid dat tankhobbyisten elkaar kunnen vinden. Modelbouwers zijn en waren vaak solisten, maar er komt ons inziens steeds meer vraag naar: en hoe doen de collega-bouwers dit nu, hoe lossen zij de problemen op, en hoe kom ik aan goede informatie?

De enige oplossing is al deze problematiek en informatie te bundelen in één organisatie, en in één blaadje, vandaar de oprichting van de TWENOT met zijn periodiek "De TANK".

Een wisselwerking tussen "De TANK" en zijn lezers is van het allergrootste belang om de TWENOT echte levensvatbaarheid te doen verkrijgen.

De centen! De f12,- t/m 31 dec.76 wordt door sommigen als een vrij hoog bedrag gezien. Wel, een aantal factoren hebben ons ertoe gebracht dit bedrag op f12,- te stellen:



- de aanvangskosten zijn vrij hoog i.v.m. aanschaffingen om de uitgave mogelijk te maken.
- een blad zonder illustraties is niet aantrekkelijk, vandaar dat voor een vrij groot bedrag fotocopy's zijn gemaakt, om een voor-

raad op te bouwen, waaruit geput kan worden in de komende tijd.

-de TWENOT wil in het najaar een bijeenkomst organiseren, waar men modellen van anderen kan bekijken en/of modellen van zich zelf kan laten bekijken, een ruilbeurs zal er komen en diaserie's zullen worden vertoond van diorama's en van het RAC Tankmuseum te Bovington Camp.

-verder is er nog de onbekende faktor, nl. die van het aantal leden.

Ons streven is het lidmaatschapsgeld in 1977 te houden tussen de f15,- en f20,-, voor het gehele jaar, dat wil dus zeggen: inclusief een 6x uitkomende "De TANK".

Wil men lid worden van de TWENOT, stort dan f12,- op postgironummer  op naam van L.J. van der Velden te  vóór 1 september 1976

met de vermelding: betaling TWENOT t/m 31 dec.'76.

Dit was wel een zeer lang inleidend woord. Laat ik eindigen met te zeggen, dat de heer Evers heeft toegezegd ons als adviseur ter zijde te staan, iets waar wij bijzonder mee zijn ingenomen.

De Redactie.

### Waar kan ik echte tanks vinden?

In deze rubriek gaan wij in op het grote probleem van de tankhobbyist: waar kan ik nu eens een echte tank zien?

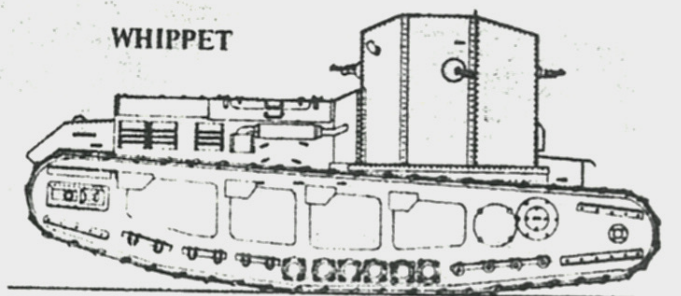
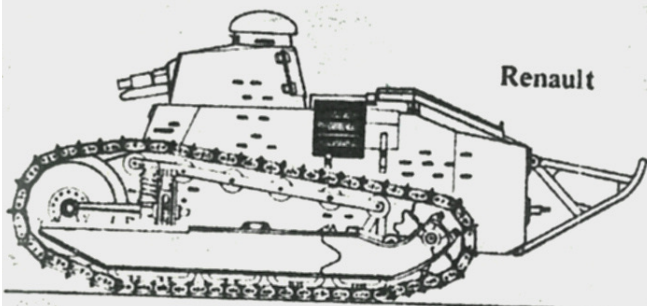
Laten we maar meteen het hoogste in Europa grijpen, nl. het RAC Tankmuseum te Bovington Camp, Engeland.

In 1916 kreeg het Tank Corps Centre zijn stek in Bovington Camp. In 1922 werden 26 WO I-tanks op een apart stukje grond gezet, om ze niet te loor te laten gaan. Na 1923 kwamen ze onderdak en werd de verzameling uitgebreid met andere gepantserde voertuigen, uniformen, documenten, etc. Er was nu dan ook sprake van een Royal Tank Corps Museum. In 1939 werd de Royal Armoured Corps gevormd en werd gevestigd te Bovington. Jammergenoeg werden enkele zeldzame exemplaren in 1940 verminkt om aan ijzer te komen.

In 1946 werd het museum voor de eerste keer voor het publiek geopend.

Anno 1975 was de grote hal waar alle voertuigen staan, te klein geworden en stonden er diverse te verroesten in de buitenlucht.

Al met al echter een geweldige verzameling van rondom de 150 gepantserde voertuigen, met o.a. de Engelse en Franse tanks uit WO I, zoals de Mark I, de Whippet Medium A, de Renault FT 1917

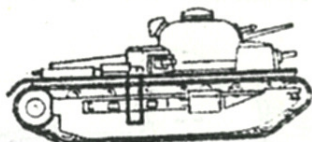


Een grote serie tanks van tussen de beide wereldoorlogen, zoals de "Independent", Carden Loyd Mark VI, Somua S35, Char B1-Bis, enz.





FR: SOMUA S35 47mm 20t



UK: A1E1 'Independent' 47mm 32t

Vele Duitse tanks uit WO II, t/m de imposante Tiger I en II toe.



GE: PzKpfw VI 'Tiger I' (E) 88mm 56t



GE: PzKpfw VI 'Tiger II' (B) 88mm 70t

De modernste modellen zijn: Chieftain, Leopard, Scorpion en M113.

Een bijzonderheid is, dat dit museum op militair terrein ligt, bezaaid met oefenbanen voor pantservoertuigen, en met een beetje geluk kun je het moderne materiaal in actie zien.

Het adres van dit museum is:

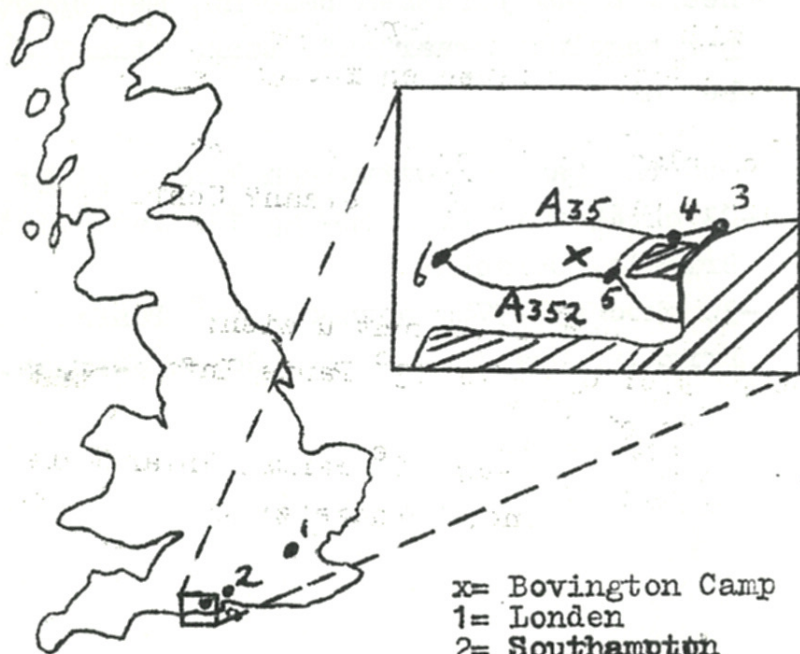
Royal Armoured Corps

Tankmuseum

Bovington Camp, Wareham.

Dorset, Engeland.

Hier volgt een situatieschets:



- x= Bovington Camp
- 1= Londen
- 2= Southampton
- 3= Bournemouth
- 4= Poole
- 5= Wareham
- 6= Dorchester

A35 en A352=wegnummers.

Als u van plan bent dit museum eens te bezoeken, Probeer dat dan niet in het hoogseizoen te doen of in de weekenden, want het kan er knap druk zijn, en dat is vervelend als je alles rustig wilt bekijken en fotograferen.

Heeft u ook plaatsen bezocht, met opzet of per ongeluk, waar oude tanks staan? Schrijf het ons!

Moderne pantservoertuigen kunt u zien:

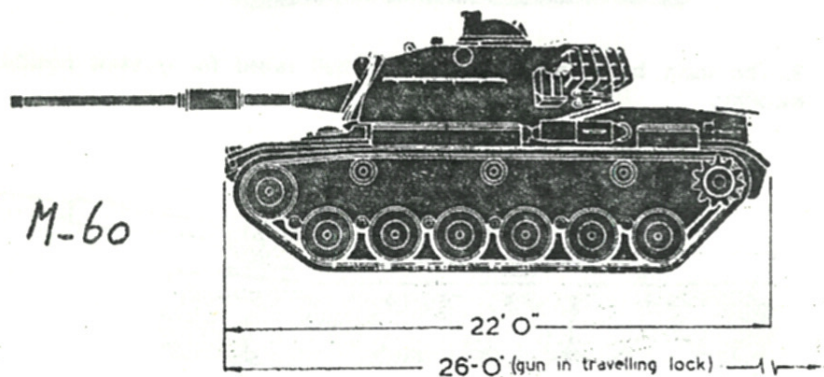
-23 oktober 1976: open-dag 13<sup>e</sup> Pants. Infanterie Brigade, Oirschot en

-30 oktober 1976: open-dag 11<sup>e</sup> Pants. Infanterie Brigade, Oranje-kazerne, Schaarsbergen.

## ONTWIKKELING van de MODERNE TANKS.

Het Amerikaanse leger is aan vervanging toe van zijn M-60 serie.

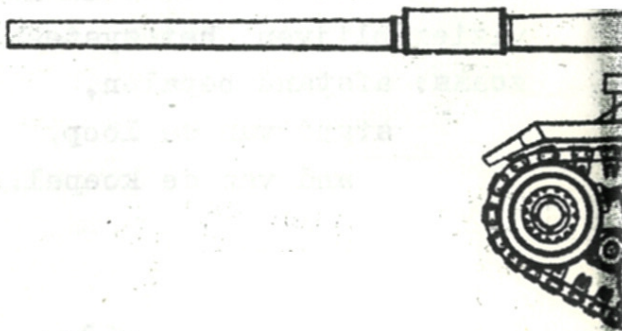
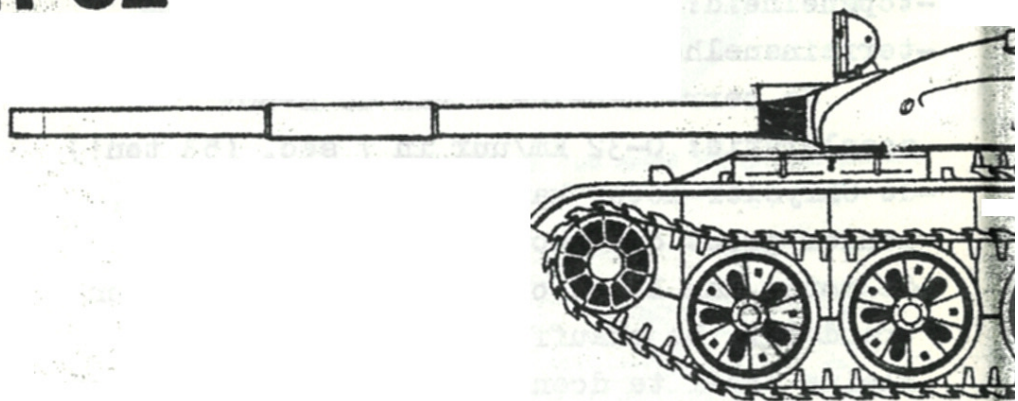
De belangrijkste tanks uit deze serie zijn: M-60, M-60-A1 en M-60-A2.



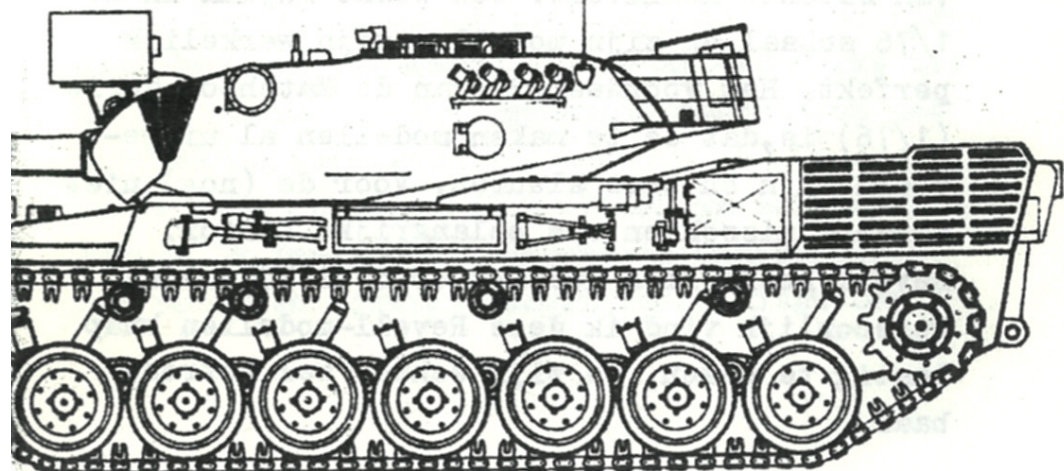
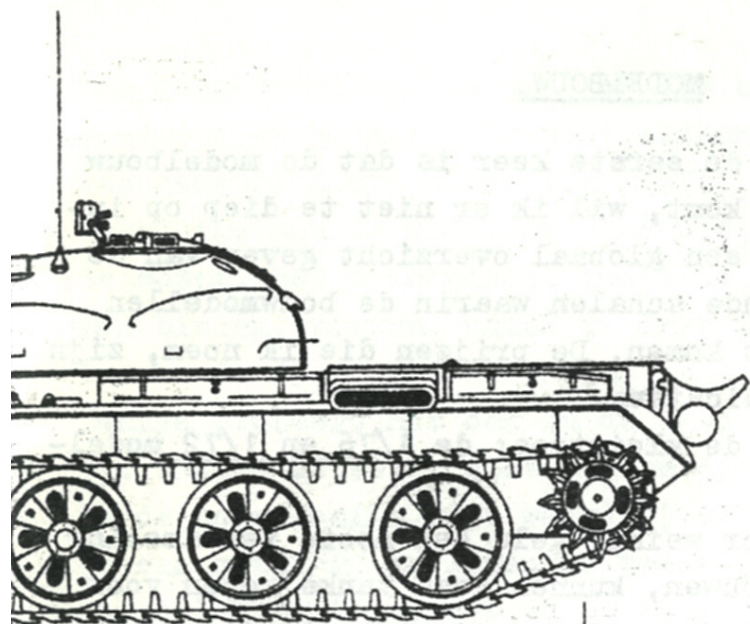
Allereerst werd het dure MBT-70 project in Duits-Amerikaanse samenwerking ontworpen. Een geweldige tank, met een uniek systeem, dat het mogelijk maakte een zeer laag profiel te verkrijgen: de kleine geleidewielen zakten tot tussen de loopwielen!

Het Amerikaanse Congres zette er echter een punt achter, omdat het projekt te duur werd.

# T. 62



Leopard.



## MODELBOUW.

Omdat dit de eerste keer is dat de modelbouw ter sprake komt, wil ik er niet te diep op ingaan, maar een globaal overzicht geven van de verschillende schalen waarin de bouwmodellen op de markt komen. De prijzen die ik noem, zijn slechts indicaties.

Allereerst de kleintjes: de 1/76 en 1/72 modellen.

Zij die voor weinig geld een mooie verzameling willen opbouwen, kunnen deze tanks kopen voor tussen de f3,- en f6,- per stuk. Airfix is betrouwbaar en de goedkoopste. Het nadeel van Airfix is de rupsbanden, deze zijn zonder meer van slechte kwaliteit. Ook werkt Fujima in de 1/76 schaal en zijn modellen zijn werkelijk perfect. Het voordeel(?) van de Matchbox-serie (1/76) is, dat de te maken modellen al uitgevoerd zijn in twee kleuren. Voor de (nog) niet ververs misschien een belangrijke faktor. Revell heeft zich gestort op de 1/72 schaal. Persoonlijk vind ik deze Revell-modellen knap lastig te maken, ze zijn echter wel betrouwbaar.

Een grotere schaal is de 1/48. De beste is zonder meer Bandai, die niet alleen zijn tanks een gedetailleerd uiterlijk geeft, maar ook het inwendige van de modellen goed uit laat komen: de motor, het transmissie gedeelte, de koepel van binnen, kortom, uniek in deze prijsklasse: tussen de f9,- en f14,-!

Tamiya probeert het ook in de 1/48 schaal. Dat hadden ze beter niet kunnen doen, want het is de naam Tamiya niet waardig; weliswaar zit er een motor in en lopen de tanks, maar de detaillering is slecht en de loop kan zelfs niet eens bewegen!

Leuke modellen geeft Aurora, hoewel de kwaliteit te wensen overlaat: wel kan alles bewegen, zoals de luiken en de loop, bij de S-tank (Zweden) het richtsysteem, bij de MBT-70 werkt het in het vorige artikel genoemde systeem om het profiel te verlagen.

In de 1/35 schaal vinden we Tamiya en Revell terug. De Tamiya-modellen waren aanvankelijk met motor en ijzeren aandrijfwerk uitgevoerd.



De prijs werd dan echter vrij hoog, zelfs tot tegen de f40,-. Later kwamen de Tamiya-modellen ook uit zonder motor en aandrijfwerk. Gevolg: ze liepen niet of nauwelijks. De nieuwste modellen komen nu uit zonder motor, maar met metalen stang, een werkelijke verbetering. Revell doet het goed in de 1/35 en erg goedkoop. Veel tanks hebben ze nog wel niet uitgegeven, maar ze zijn goed van detail met een prima loopwerk. Het materiaal is wel heel wat dunner dan dat van Tamiya. Ruwweg kunnen we zeggen, dat de 1/35 modellen in de prijsklasse liggen van: met motor : f25-f40

zonder motor:f13-f25.

In de 1/32 schaal probeert Airfix nu zijn plaatsje te krijgen. Of dat zal lukken met zulke rupsbanden is de vraag.

Ook kunnen we nog modellen vinden in de schalen 1/25 en 1/16, maar daarover een andere keer.

## DIORAMA en FOTOGRAFIE.

Een diorama opzetten is leuk, het fotograferen ervan nog leuker.

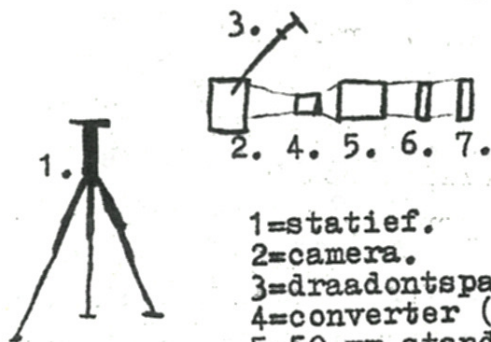
Het gaat er bij een diorama om, om m.b.v. de modellen een scene op te zetten, die zoveel mogelijk lijkt op de werkelijkheid.

Er zal geschilderd moeten worden, vooral niet te mooi, want pantservoertuigen zien er op het strijdtoneel bepaald niet op zijn zondags uit. Figuurtjes zijn er nodig, natuurlijk ook beschilderd en het liefst in een houding die actie laat zien. Gebruik boompjes, tonnetjes, rotsjes, enz., alles om een zo reëel mogelijk beeld te krijgen. Aarde doet het goed als ondergrond. Wil men sneeuw imiteren, gebruik dan het zand dat normaal gesproken op de bodem van een vogelkooi behoort te liggen.

Wil je de scenes vereeuwigen dan is een spiegelreflexcamera wel nodig. Deze camera heeft het voordeel, dat je precies kunt zien wat je op de kiek krijgt. Mij voldoet het maken van dia's beter dan kleurenfoto's, en wel om de

volgende redenen: dia's kun je groot projekte-  
 ren op een scherm, eventueel nog groter op  
 een wit stuk muur of laken. Tevens is het vrij  
 gemakkelijk om van de bestgeslaagde dia's kleu-  
 renfoto's te laten maken. Bovendien zijn dia-  
 films goedkoper.

De volgende hulpmiddelen gebruik ik bij de dio-  
 rama-fotografie:



- 1=statief.
- 2=camera.
- 3=draadontspanner.
- 4=converter (vergroot 2x).
- 5=50 mm standaardlens
- 6=blauwfilter om geelzweem bij  
 kunstlicht af te zwakken.
- 7=polarisatiefilter om niet ge-  
 wenste schittering weg te halen.

Om zoveel mogelijk scherptediepte te verkrijgen  
 stel ik het diafragma in op 5.8 of 8.

## BOEK en TIJDSCHRIFT.

We zullen dit keer één boek en één tijdschrift introduceren, beide in het Nederlands en van Nederlandse origine. Ik denk trouwens niet dat ik lang op deze Nederlandse toer door kan gaan, want zoveel komt er niet op de markt.

Allereerst het boek. Het heet "Tanks" en is van de hand van Fred Vos. In heel wat boekwinkels is het nog te krijgen. Het boek heeft niet de pretentie de tankhistorie uitputtend te behandelen, wat ook moeilijk wordt met een slechts 112 bladzijden tellend klein formaat boekje. Vos heeft het boekje verdeeld in een aantal hoofdstukken, te weten:

- voorspel (o.a.Holt tractor)
- eerste tanks (Schneider, Mother)
- tanks WO I (o.a. Engeland,V.S.,Italië)
- tussenspel t/m tanks WO II.
- moderne tanks (o.a.A.M.X.-30 en S-tank).

Achterin het boekje (dat overigens is uitgebracht door de uitgeverij De Alk te Alkmaar) staan veel gegevens over een 19-tal bekende tanks.

Toen ik dit boekje kocht, was ik nog maar kort echt met het fenomeen "de tank" bezig en als beginneling kwam mij dit boekje toen erg verwarrend over. De oorzaak hiervan zal wel liggen in het feit dat er zeer veel informatie wordt gegeven in een vrij kleine tekst-ruimte.

Het tijdschrift van deze keer heet "Herkenning" en is een gezamenlijke uitgave van Marine, Luchtmacht en Landmacht. Het verschijnt 6x per jaar en is te verkrijgen voor f7,- per jaar. (Giro 251587 t.n.v. Compt. I.U.B., Saturnusstraat 16-18 te 's-Gravenhage).

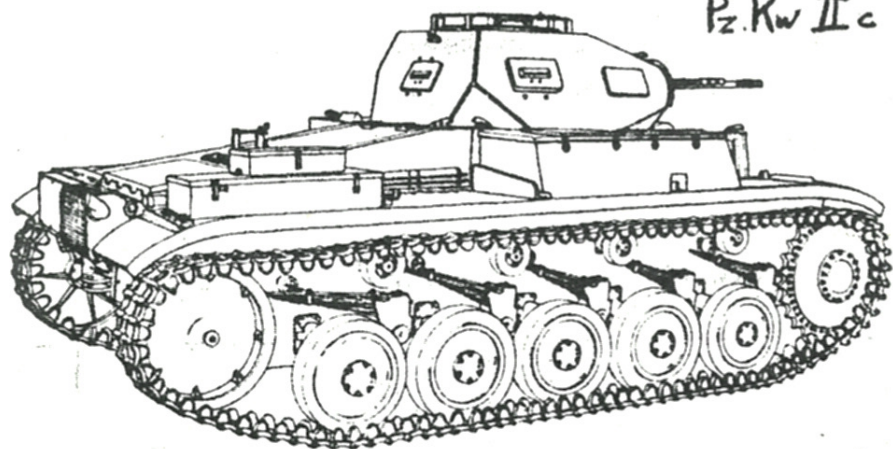
Het tijdschrift telt 18 bladzijden, waarvan er twee bestemd zijn voor Pantsernieuws. Hierin stonden in het juli '76-nummer de volgende onderwerpen:

- de XM-1-story (met foto's)
- de Leopard 2 AV (tekst en foto's)
- een verhaal over de oude M-24 Chaffee, die de Noren gaan ombouwen tot tankjager met het 90 mm kanon van de Franse vierwielige AML, met foto's.

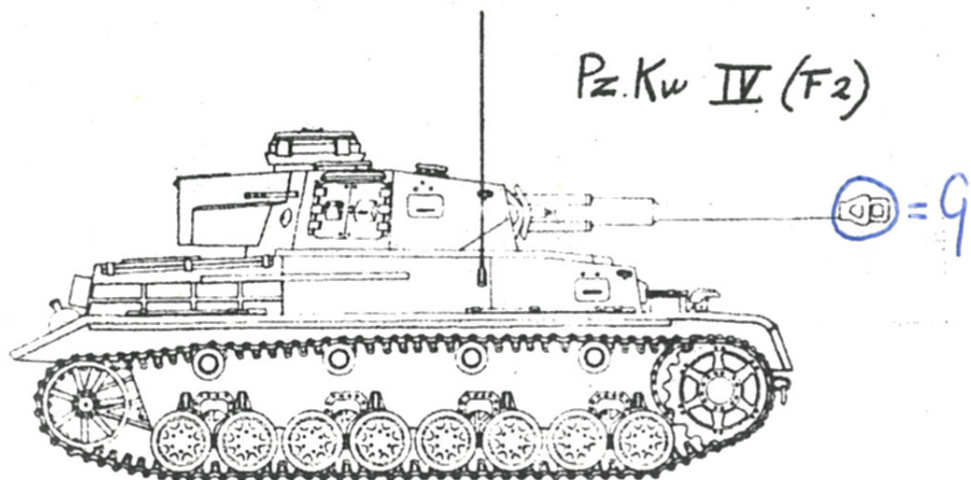
Verder nog twee bladzijden met veel foto's, over de modernisatie van de grond-lucht-verdediging van de Warschau-pakt-landen.

De overige 14 bladzijden betreffen schepen en vliegtuigen.

Pz.Kw II c



Pz.Kw IV (F2)



SPECIAL.

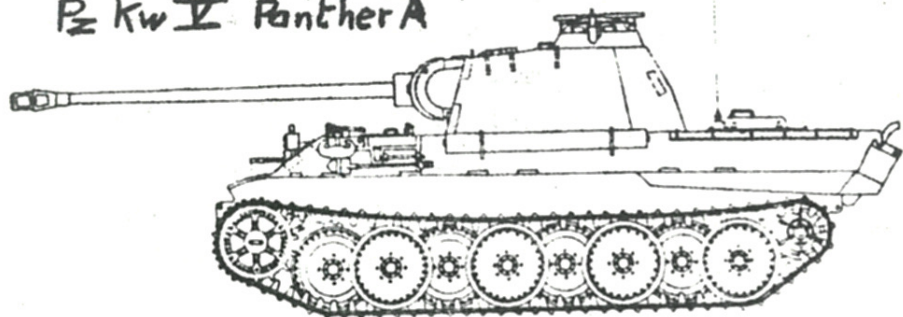
In dit speciale artikel wilde ik eens de Duitse tanks die operationeel zijn geweest op een rijtje zetten. Voor sommigen iets nieuws, voor anderen gesneden koek.

Een tank noemden de Duitsers Panzerkampfwagen, afgekort tot Pz.Kpfw. of Pz.Kw.

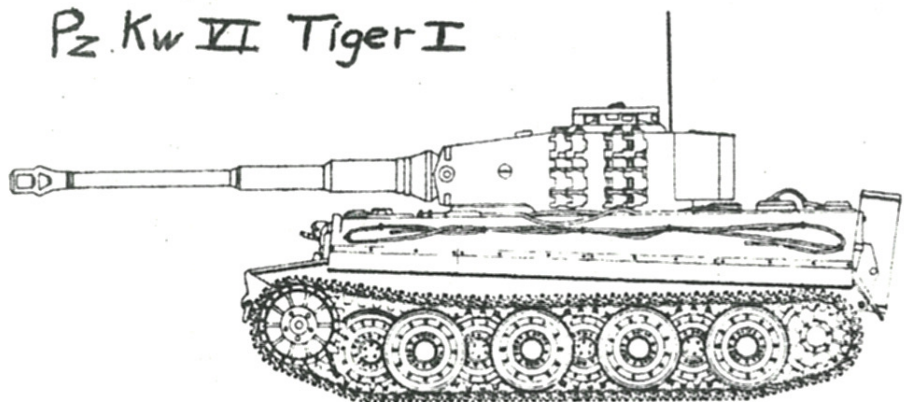
Van ieder tanktype volgen hier de gegevens van de eerste en de laatste die in produktie is genomen.

		gewicht in ton	km/uur	bewapening	prod.jr.	bemann.
Pz	IA	5,4	37	2xmg.34. 7.92	1935	2
Pz	IB	5,8	40	idem	1935	2
Pz	II-A	9,5	40	20mm en mg	1937	3
Pz	II-J	11,8	60	idem	tot '44	4
Pz	III-A	15	32	37mm en 3mg	1936	5
Pz	III-N	22,3	40	75mm en 2mg	1943	5
Pz	IV-A	17,3	30	75mm en 2mg	1936	5
Pz	IV-J	25	38	idem	1944	5
Pz	V-D	43	46	75mm en 1mg	1942	5
Pz	V-G	44,8	46	75mm en 3mg	1944	5
Pz	VI	55	38	88mm en 2mg	1942	5
Pz	VI-II	69,7	38	88mm en 3mg	1944	5

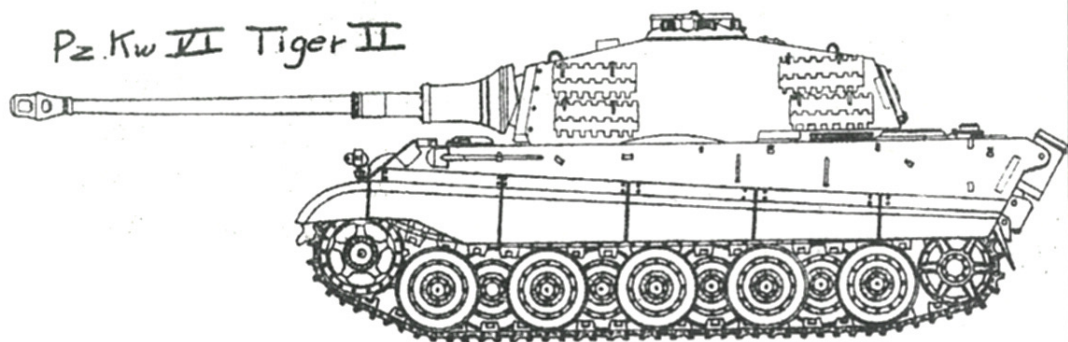
Pz Kw V Panther A



Pz Kw VI Tiger I



Pz Kw VI Tiger II





## VRAGENRUBRIEK.

De eerste vragen zijn al binnen en wel van Harm Zijlstra uit Lemmer.

Zijn eerste vraag luidt: hoeveel AMX-13 tanks heeft het Nederlandse leger in gebruik?

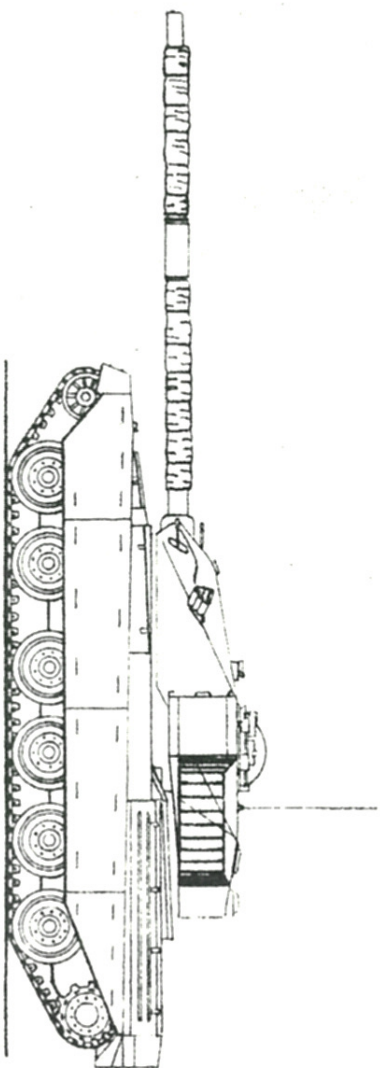
I.h.a. is men in het leger niet erg scheutig met het geven van aantallen. Een ruwe schatting zal ongeveer neerkomen op 200.

De Kpz-70 tanks, waar je naar vraagt, zijn nooit in produktie genomen. Dit Duits-Amerikaanse projekt werd te duur bevonden. De Amerikanen spreken trouwens van MBT-70 (Main Battle Tank). Deze prototypes hebben trouwens wel geleid tot modernisatie van de Leopard. Bepaalde visies, beproefd in de MBT-70, zijn verwerkt in het Amerikaanse XM-1 projekt, waarover je elders in dit blad meer gegevens aantreft. Je andere vragen betreffen het aantal tanks, die zich in de verschillende machtsblokken bevinden: volgens het blad Armies and Weapons (mei '76, nr.24) is de situatie op dit moment zo:

Warschau-Pakt minus USSR.....	7.500 tanks
USSR.....	45.000 tanks!
NATO minus USA.....	7.000 tanks
USA.....	8.500 tanks.

Verder vraagt Harm informatie over de Leopard, de Chieftain en de T-62. In het middenblad staan de afbeeldingen en hier volgen de gegevens.

	T-62	Leopard	Chieftain
bewapening	115 mm'en 1mg	105mm, 2mg	120mm, 3mg
bemannings	4	4	4
lengte (incl. kanon)	9.48m	9.54m	10.79m
lengte (excl. kanon)	6.70m	6.94m	7.52m
breedte	3.35m	3.25m	3.66m
hoogte	2.40m	2.64m	2.89m
gewicht	37,5 ton	40 ton	54,1 ton
snelheid (op weg)	55 km/uur	65 km/u	48 km/u
bereik	480 km	600 km	500 km
bepantsering	tot 170 mm	tot 70 mm	tot 150 mm.





Chieftain

De FOTOSERVICE.

In het oktobernummer van "DE TANK" zal komen te staan waar u foto's kunt bestellen! Het is namelijk gelukt gegadigden te krijgen, die bereid zijn foto's af te drukken, die de leden van de TWENOT aanvragen.

TOT SLOT.

In het eerst volgende nummer zal de ledenlijst worden afgedrukt. Denk om het overmaken van de f12,-!

Heeft u verder vragen, schrijf dan naar   
. Heeft u iets interessants te vertellen, schrijf het ons!

---